

מסורת הש"ס

א) [לעיל ב:]; ב) חולין ס:; ג) זה סוד מסודות הקבלה ואין להביט כמשמעו ח"ו כי כל כבודה בת מלך פנימה, ד) [בס"א: ע"ן]; ה) [במדבר כח, ו] ונע"ע מוספות זמנים ג. ד"ה לא יכתובו],

תורה אור השלם

- ושעיר עזים אחד לחטאת לַיָּזְ על עלת החקידים יִשָּׁשֶׁה וְנִסְבּוּ: במדבר כח טו

מוסף רש"י

כל השעירים. טל שעירי מוספין, בין שעיר הנעשה בחוק דיוס הכפורים, בין של רגלים בין של ראשי חדשים, כפרתן שוה. טולן מכפרים על כל, בין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה לבסוף, בין על שאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, בין על טהור שאכל חמ הטמא, ופקדו מניח לעמאה שאירעה בין זה לזה, אבל שעיר הנעשה בפנים לא נחלקו עליו שאיט מכפר עם אלו ולא אלו חולין חמ חליתיו כשים זה ידיעה בתחלה ואין זה ידיעה בסוף כדאמר בגמ' (ושעיר ב:). חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר. ושאר השעירים למדים ממנו (במדבר כח טו). שנאמר בו לה'. צטלהו רגלים חמיב ושעיר חטאת אחד ולא חמיב זהו לה' (חולין טו:).

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

כפרתן שוה. ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה: **אלא**

למאי הלכסא איסקש. הואיל דלאו לידעה איתקוש כדתנן במתני' [ג:]:

אינו מכפר בשאר עצירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשינן לעיל [ז:]: **מאי טעמא דרבי יהודה**. דאמר כל האחרים מכפרין על

שאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף חוץ משל יוה"כ: **לחטאת לה'**. בשל ראש חדש חמיב: **הניאול כפרה**.

להפיס דעתה של לזנה: **א"כ**.

ללכדר"ש בן לקיש לחודיה הוא דאמא:

ונכפר נמי אשאר עצירות. כל חטא

שלא נודע דהא קרא סתמא חמיב:

וזה צא בזמן קצוע. שעיר יוה"כ

דחילין: **מה זה אינו מכפר בו'**. דהא

איתקש לפנימי: **הא נמי כדפסא דבי**

רבי ישמעאל. הואיל וזה צא בו' ויליף

להו אי מדראש חדש אי מדיוס

הכפורים: **מרובה כפרסו**. של יוה"כ

שהוא מכפר על כל עצירות תאמר

דרגלים ואע"ג דחמיב זהו לכפר ט

אימא לא מכפרי אמדי דעון כרת:

התם

מוביעי ליה לכדר"ל [ז] **דאמור ר"ל** [ז] **מה נשתנה** שעיר של ר"ח שנאמר בו לה'

אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה [ז] **על** [ז] **שמיעטתי** את הירח **א"כ** לימא

קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא **א"כ**

גימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי" בשאר

עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן

קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו

מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים

שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך

אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא

אלא אחת בשנה: **ולר'** ישמעאל דאמר אין

בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בר

קרבן הוא שעיר הנעשה בחוץ אמאי מכפר

על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף

האי שעירי הרגלים **ושעירי** ראשי חדשים

מכפרין סבר לה כר"מ דאמר [ב] כל השעירים

כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו אלא

למאי הלכתא איתקש חיצון לפנימי מה פנימי

אינו מכפר בשאר עבירות אף חיצון אינו

מכפר בשאר עבירות: על שאין בה ידיעה

בתחלה ולא בסוף שעירי רגלים **ושעירי** ראשי

חדשים **מכפרין** דברי ר' יהודה: **א"ר** יהודה

אמר שמואל **מ"ט דר'** יהודה אמר קרא

[י] **ושעיר עזים אחד לחטאת לה'** חטא שאין

מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר והאי

מוביעי ליה לכדר"ל [ז] **דאמור ר"ל** [ז] **מה נשתנה** שעיר של ר"ח שנאמר בו לה'

אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה [ז] **על** [ז] **שמיעטתי** את הירח **א"כ** לימא

קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא **א"כ**

גימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי" בשאר

עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן

קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו

מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים

שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך

אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא

הא

חמי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי חמי לכלל חטאת יש זה ואין זה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צקל יכול ליזכר מדבר

שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה חמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך

דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה

גמורה: **בבב' דה בר"מ**. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה

ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר'** יהודה. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה

לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאי"ש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי

אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עצירות אי משום צנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ

שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וביזן דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ בו'

דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר** זה יהא **בפרה** ע"ז. פירש בערוך

שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקצוע זמן כפרה זו וקצעתיו צר"ח להפיס דעתה של ירח: **הוא"ל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר

חילון וכן י"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפרין מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי

לילף משעיר המשחלה דמכפר אשאר עצירות אע"ג דשעיר המשחלה אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשך חוץ למחנה

ואית לן למילף טפי משעיר המשחלה דהוי חוץ מחוץ אבל השתא דגמר מחילון ניחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשחלה וניחא

נמי דאינטריך לעיל היקישא דחילון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מצנין אב דחוץ מפנים לא ילפינן ואי"ת אי מחילון גמר תפשוט

מהכא דדבר הלמד צהיקש חוזר ומלמד צצנין אב דחילון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי

ובציעא היא צפ' אחיו מקומן (ובאים דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב צנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר

ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב דחילון וחילון מהיקשא דפנים וצקונטרס פירש בסמוך

דדבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב מיוה"כ וא"א לומר כך

דהא צעיא היא צפרק אחיו מקומן (שם דף גא.) אי דבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד צהיקש

דאיו חוזר ומלמד צהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חדשים גמרינן משעיר החילון דגמר צהיקש מפנימי^[א] :

אף זה אינו **מכפר** בו'. ואין להקשות וילף מהאי צנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי שלא תהא

כפרתו פעמים בשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא

דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי** רגלים **מנ"ל**. הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עצירות

כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דיליף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי

אשאר עצירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עצירות דליכא כרת

כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שמפורשת דחטא שאין מכיר צו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך

ולהכי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עצירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מלתא בעלמא: **שבבן** מרובה כפרתו. פ"ה

מרובה כפרה של יוס והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית צהן כרת דהא היא גופה צעינן למילף וא"ת והיכי צעי

למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד צהיקש אינו חוזר ומלמד צצנין אב ומה צריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאינטריך האי פירכא דלא

נילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת וילף צמה

האז מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קצת מרובה כפרה:

המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שיעצור שום תנא ידיעת צית רצו שמה ידיעה אלא רבי: **חיצון אמאי מכפר**. וליכא למימר שיתלה על שיש צה ויש צה

היכא דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי צר קרבן הוא אע"ג

דגצי שעיר הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דתולה

מ"מ הואיל וגלי לך קרא התם דלא מכפר אמדי דבר קרבן סברא הוא

דכולהו נמי לא מכפרי והשתא חמי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה

דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אאין צה ואין צה ולא מוקמה

אי"ש צה ויש צה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין נראה לומר

דהא דלא קאמר הכא דמכפר אי"ש צה ויש צה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת

החמה משום דחילון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא

איתקש להדדי המ"ל דאיתקש להכי אלא דכלאו הכי משני שפיר דלקמן

אמלתיא דר"ש גצי שעירי רגלים לא יתיישב בכך: **ע"ל** שאין בה ידיעה

לא בתחלה **ולא** בסוף. וא"ת ולרבי ישמעאל נפיק ונימא דפנימי מכפר

אאין זה ואין צה ושעיר החילון אי"ש צה ואין צה דהא אין צה ואין צה

זה ואין צה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צקל יכול ליזכר מדבר

שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה חמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך

דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה

גמורה: **בבב' דה בר"מ**. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה

ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר'** יהודה. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה

לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאי"ש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי

אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עצירות אי משום צנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ

שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וביזן דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ בו'

דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר** זה יהא **בפרה** ע"ז. פירש בערוך

שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקצוע זמן כפרה זו וקצעתיו צר"ח להפיס דעתה של ירח: **הוא"ל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר

חילון וכן י"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפרין מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי

לילף משעיר המשחלה דמכפר אשאר עצירות אע"ג דשעיר המשחלה אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשך חוץ למחנה

ואית לן למילף טפי משעיר המשחלה דהוי חוץ מחוץ אבל השתא דגמר מחילון ניחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשחלה וניחא

נמי דאינטריך לעיל היקישא דחילון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מצנין אב דחוץ מפנים לא ילפינן ואי"ת אי מחילון גמר תפשוט

מהכא דדבר הלמד צהיקש חוזר ומלמד צצנין אב דחילון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי

ובציעא היא צפ' אחיו מקומן (ובאים דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב צנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר

ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב דחילון וחילון מהיקשא דפנים וצקונטרס פירש בסמוך

דדבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב מיוה"כ וא"א לומר כך

דהא צעיא היא צפרק אחיו מקומן (שם דף גא.) אי דבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד צהיקש

דאיו חוזר ומלמד צהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חדשים גמרינן משעיר החילון דגמר צהיקש מפנימי^[א] :

אף זה אינו **מכפר** בו'. ואין להקשות וילף מהאי צנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי שלא תהא

כפרתו פעמים בשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא

דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי** רגלים **מנ"ל**. הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עצירות

כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דיליף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי

אשאר עצירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עצירות דליכא כרת

כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שמפורשת דחטא שאין מכיר צו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך

ולהכי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עצירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מלתא בעלמא: **שבבן** מרובה כפרתו. פ"ה

מרובה כפרה של יוס והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית צהן כרת דהא היא גופה צעינן למילף וא"ת והיכי צעי

למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד צהיקש אינו חוזר ומלמד צצנין אב ומה צריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאינטריך האי פירכא דלא

נילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת וילף צמה

האז מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קצת מרובה כפרה:

המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שיעצור שום תנא ידיעת צית רצו שמה ידיעה אלא רבי: **חיצון אמאי מכפר**. וליכא למימר שיתלה על שיש צה ויש צה

היכא דאתידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי צר קרבן הוא אע"ג דגצי שעיר הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דתולה

מ"מ הואיל וגלי לך קרא התם דלא מכפר אמדי דבר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא חמי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה

דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אאין צה ואין צה ולא מוקמה אי"ש צה ויש צה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין נראה לומר

דהא דלא קאמר הכא דמכפר אי"ש צה ויש צה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דחילון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא

איתקש להדדי המ"ל דאיתקש להכי אלא דכלאו הכי משני שפיר דלקמן אמלתיא דר"ש גצי שעירי רגלים לא יתיישב בכך: **ע"ל** שאין בה ידיעה

לא בתחלה **ולא** בסוף. וא"ת ולרבי ישמעאל נפיק ונימא דפנימי מכפר אאין זה ואין צה ושעיר החילון אי"ש צה ואין צה דהא אין צה ואין צה

זה ואין צה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צקל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה חמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך

דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **בבב' דה בר"מ**. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה

ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר'** יהודה. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאי"ש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי

אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עצירות אי משום צנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וביזן דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך